

Nr 16.

Ankom till Riksdagens kansli den 21 april 1913 kl. 3 e. m.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 16, i anledning av Första kammarens beslut rörande en av herr Tysk inom Andra kammaren väckt motion, nr 227, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ifrågasatt stadgande om förfaringssättet, då kvarstad meddelas å gods av viss beskaffenhet.

I en inom Andra kammaren väckt motion, nr 227, i vilken *Motionen.* herrar *Persson* i Tällberg och *Hansson* i Bäck instämt, hade herr *Tysk* hemställt, att Riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga under övervägande, huruvida icke myndighet, som meddelar kvarstad, bör hava sig ålagt, att när kvarstad är meddelad å gods, som är utsatt för försämring eller värdeminskning, låta offentligen försälja det kvarstadsbelagda godset och deponera köpeskillingen i bankinrättning.

Andra kammarens första tillfälliga utskott, till vilket nämnda motion av Andra kammaren återremitterats för förnyad behandling den 19 februari, hemställde i sitt av denna anledning den 27 februari avgivna utlåtande nr 7, att Andra kammaren för sin del ville besluta, att Riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, att Kungl. Maj:t måtte taga under övervägande, såväl huruvida och under vilka villkor myndighet, som meddelar kvarstad, må hava sig ålagt att, när kvarstad är meddelad å gods, som är underkastat förskämning

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande den 27 febr.

eller snar förstörelse eller hastigt fallande i värde eller erfordrar alltför kostsam vård, låta offentligen försälja det kvarstadsbelagda godset, som ock huru med köpeskillingen skall förfaras.

*Andra
kammarens
beslut.*

Denna utskottets hemställan bifölls av Andra kammaren den 8 mars utan debatt och utan votering, varefter beslutet jämlikt § 63 riksdagsordningen delgavs Första kammaren, som hänvisade ärendet till sitt första tillfälliga utskott.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande är av följande lydelse:

*Första
kammarens
första till-
fälliga
utskotts
utlåtande.*

»Utskottet delar motionärens uppfattning om önskvärdheten att bereda möjlighet till försäljning av med kvarstad belagt gods i fall, som i motionen avses. De i motionen åberopade exempel ävensom erfarenheten för övrigt torde bestyrka behovet av en lagändring i nämnda syfte. Emellertid synes det utskottet, som om Andra kammarens beslut icke på ett tillfredsställande sätt angiver den väg, varpå målet kan vinnas. Andra kammarens beslut innebär, att myndighet, som meddelat kvarstaden, skulle hava sig ålagt att, när kvarstaden avser gods av viss beskaffenhet, låta försälja det eller, med andra ordalag, att samma myndighet, som meddelat beslut om kvarstaden, skulle ombesörja det i kvarstad sätta godsets försäljning. Emellertid kan kvarstad meddelas ej endast av exekutiv myndighet (överexekutor) utan även av domstol. Men att åt dömande myndighet inrymma befogenhet att uti ifrågavarande fall låta försälja i kvarstad satt gods låter sig tydligen enligt gällande processordning ej göra och vore dessutom utan tvivel, med avseende på de domstolarna föresatta uppgifter och den för nämnda uppgifter anpassade kompetens, ej lämpligt.

Frånsett nu påpekade oegentlighet i Andra kammarens beslut, angiver detsamma, med den avfattning det erhållit, att den myndighet, som meddelat kvarstaden, skulle åligga att på eget initiativ, således utan framställning av vederbörande part, företaga den ifrågasatta försäljningen, då beskaffenheten hos det med kvarstad belagda godset därtill föranledde. Prövning härutinnan är emellertid i de flesta fall den myndighet, som meddelat kvarstaden, icke i stånd att företaga, vare sig kvarstaden meddelats av domstol eller överexekutor. Kvarstad kan nämligen beviljas dels till säkerhet för

fordran till bestämt belopp och dels till säkerhet för påstådd bättre rätt till visst gods, d. v. s. till den egendom, som är föremål för kvarstaden. I förra fallet är det tydligen likgiltigt, huruvida den ena eller andra egendomen belägges med kvarstad, blott egendomens värde motsvarar den fordran, som är i fråga. Eftersom nu kvarstaden icke verkställs av den myndighet, som meddelat densamma, utan av vederbörande utmättningsman, är det för myndigheten i fråga obekant, vilken egendom vid kvarstaden kommer att tillgripas, och alltså än mindre möjligt att avgöra, huruvida egendomens beskaffenhet bör betinga dess försäljning. Det är först sedan kvarstaden verkställts och efter gjord anmälan, som prövning i nämnda avseende kan äga rum.

Vidare skulle det av Andra kammaren förordade förfarandet innebära en skärpning av vad som gäller beträffande försäljning av utmätt lös egendom, då utmätningen grundar sig på icke laga kraft ägande dom, alldenstund dylik försäljning enligt 40 § utsökningslagen förutsätter äskande därom av borgenär och tillika prövning huruvida, oberoende av egendomens beskaffenhet, försäljning lämpligen bör ske. Det synes kunna innebära en orättvisa mot gäldenären att införa ett mera skärpt förfarande vid kvarstad än vid utmätning. Denna senare förutsätter dock tillvaron av ett prövat fordringsanspråk, under det kvarstaden föregår dylik prövning, även om en viss undersökning av anspråkets berättigande icke saknas.

Vad sålunda anförts föranleder, enligt utskottets uppfattning, att i fall, som motionen åsyftar, det bör ankomma på överexekutor att förordna om försäljning av i kvarstad satt gods, ävensom att sådant förordnande måste förutsätta ansökan därom av den i saken intresserade parten. På närmare omprövning lär det böra bero, huruvida icke, i olikhet med vad i 40 § utsökningslagen föreskrives, dylik ansökning bör kunna göras jämväl av gäldenär, vilken prövning utan tvivel tillika kommer att omfatta frågan om försäljning av gods, som ställts under skingringsförbud enligt 146 § utsökningslagen, eftersom vid sådant förbud samma behov att få försälja egendom kan förefinnas.

Beträffande frågan, huru med köpeskillingen för försäld, i kvarstad satt egendom bör förfaras, synas bestämmelserna i 152 § utsökningslagen angående i kvarstad satta penningar lämpligen böra komma till tillämpning, vilket lagrum bereder möjlighet för medlens insättande i bankinrättning.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa, att Första kammaren måtte på det sätt biträda Andra kammarens i ärendet fattade beslut, att Första kammaren för sin del beslutar, att Riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga under överbägande, dels huruvida, då kvarstad verkställt å gods, som är underkastat förskämning eller snar förstörelse eller hastigt fallande i värde eller erfordrar alltför kostsam vård, möjlighet bör beredas att på därom gjord ansökning få dylikt gods försålt, dels ock huru med köpeskillingen bör förfaras, samt för Riksdagen framlägga det förslag, vartill den företagna omprövningen må giva anledning.»

Första
kammarens
beslut.

Denna Första kammarens första tillfälliga utskotts hemställan har av Första kammaren bifallits, varefter beslutet delgivits Andra kammaren, som remitterat frågan till sitt första tillfälliga utskott. I anledning härav får utskottet avgiva följande yttrande:

Utskottet.

Utskottet vill först framhålla, att samtliga de synpunkter, som kommit till uttryck i Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande rörande föreliggande ärende, även varit föremål för Andra kammarens första tillfälliga utskotts överläggningar. I själva huvudfrågan ha de båda utskotten kommit till samstämmade resultat, i det de yrkat, att en utredning måtte komma till stånd, avseende att förekomma de olägenheter, som i herr Tysks motion i år närmare framhållits. Det är endast beträffande vissa detaljer, utskottens utlåtanden skilja sig åt.

Då Första kammarens första tillfälliga utskott påstår, att Andra kammarens beslut innebär att myndighet, som meddelat kvarstaden, skulle hava sig ålagt, att, när kvarstaden avser gods av viss beskaffenhet, låta försälja det, vill utskottet anmärka, att Andra kammarens beslut med dessa ord icke är riktigt angivet. Andra kammarens beslut innebär *icke*, att denna myndighet under alla förhållanden skulle ha sig nämnda uppdrag ålagt, utan Andra kammaren har beslutat anhålla om utredning, *huruvida och under vilka villkor* bestämmelser om ett sådant åliggande kunna anses lämpliga. Genom denna avfattning av beslutet beredes möjlighet för en allsidig prövning av denna sak. En eventuell utredning kan ju tänkas ådagalägga, att detta åliggande är lämpligt eller lämpligt i vissa fall och i andra fall icke lämpligt. Det yrkande, som Andra kammaren bi-

fallit, är fullt avsiktligt formulerat på sådant sätt, att det medgiver en prövning av dessa möjligheter. Det kan ju tänkas, att en blivande utredning ådagalade, att vederbörande myndighet i vissa fall borde äga att förordna om dylik försäljning även utan att framställning därom gjorts av någöndera parten. För denna möjlighet lämnar Andra kammarens beslut rum, Första kammarens beslut däremot icke.

Att Första kammarens tillfälliga utskott kunnat påstå, att det av Andra kammaren förordade förfarandet skulle innebära en skärpning av vad som gäller beträffande försäljning av utmätt lös egendom i vissa fall, synes likaledes bero på att tillräcklig uppmärksamhet icke ägnats åt det sätt, varpå Andra kammarens beslut är formulerat. Andra kammarens utskott har uttryckligen i sitt utlåtande framhållit, att dess mening icke varit, att bestämmelserna i avseende på kvarstad skulle göras strängare än bestämmelserna om utmätning i motsvarande fall.

Slutligen må erinras därom, att Andra kammarens utskott icke uttalat, att myndighet, som meddelat kvarstad, »skulle företaga» den ifrågavarande försäljningen. Utskottet har använt uttrycket »låta försälja», därvid upptagande motionärens egna ordalag, vilka här torde innebära detsamma som uttrycket »förordna om försäljning».

Som av ovanstående framgår har utskottet sökt att så mycket som möjligt ansluta sig till motionärens önskningsar, och utskottets slutyrkande var också avfattat i detta syfte. Då emellertid, som ovan framhållits, Första kammarens beslut i huvudsak överensstämmer med Andra kammarens och då dessutom vid en blivande utredning av frågan såväl de synpunkter, som framhållits under ärendets behandling i Riksdagen, som övriga förhållanden, som kunna vara av vikt för densammans bedömande, torde komma att uppmärksammas, får utskottet hemställa,

att Andra kammaren, med biträdande av Första kammarens beslut, måtte för sin del besluta, att Riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga under överbägande, dels huruvida, då kvarstad verkställdes å gods, som är underkastat förskämning eller snar förstörelse eller hastigt fallande i värde eller erfordrar alltför kostsam vård, möjlighet bör beredas

att på därom gjord ansökning få dylikt gods försålt, dels ock huru med köpeskillingen bör förfaras, samt för Riksdagen framlägga det förslag, vartill den företagna omprövningen må giva anledning.

Stockholm den 19 april 1913.

På utskottets vägnar:

O. ALFR. BERG.
